

Щодо припинення практики створення та вимагання від дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів документації та звітності, не передбаченої законодавством України

Наказ МОН № 648 від 27.05.14 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ 648 від 27 травня 2014 року

Щодо припинення практики створення та вимагання від дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів документації та звітності, не передбаченої законодавством України

У відповідності до абзацу другого статті 31 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" та з метою удосконалення контролю за управлінською діяльністю місцевих органів управління освітою у сферах дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та позашкільної освіти та їх дебіюрократизації, наказую:

1. Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Кононенко Ю. Г.), департаменту професійно-технічної освіти (Супрун В. В.), Інституту інноваційних технологій і змісту освіти (Левківський К. М.), Комітету з фізичного виховання та спорту (Баженов Є. В.), Державній інспекції навчальних закладів (Дудник Ю. П.) в межах компетенції:

1.1. припинити практику створення та вимагання додаткової, не передбаченої законодавством України, звітності для місцевих органів управління освітою та дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних, позашкільних навчальних закладів (далі – навчальні заклади);

1.2. до 04.07.2014 внести пропозиції щодо скорочення переліку типових документів, що створюються під час діяльності навчальних закладів, та щодо удосконалення процедур державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів.

2. Місцевим органам управління освітою в межах компетенції вжити додаткових заходів щодо припинення практики:

2.1. створення та вимагання додаткової, не передбаченої законодавством України, звітності та документів, позбавлених управлінського змісту, для підпорядкованих навчальних закладів;

2.2. встановлення вимог педагогічним працівникам під час проходження атестації, а також під час атестації навчального закладу щодо подання ними відомостей, інформацій, інших матеріалів, обов'язковість подання яких не передбачена законодавством України;

2.3. встановлення заборони педагогічним працівникам щодо використання будь-яких інформаційних, довідкових матеріалів, не заборонених законодавством України, при підготовці до навчальних занять та при здійсненні позакласних заходів;

2.4. обов'язкового визначення тематичних завдань та застосування формального підходу при їх визначенні у підпорядкованих навчальних закладах, їх методичних об'єднаннях та для педагогічних працівників;

2.5. примушування навчальних закладів та учасників навчально-виховного процесу до участі у різноманітних позапланових заходах (конкурсах, турнірах, змаганнях тощо) та збору звітності, рейтингового оцінювання за результатами їх проведення.

3. Рекомендувати місцевим органам управління освітою в межах компетенції:

3.1. припинити здійснення заходів державного нагляду (контролю) за діяльністю підпорядкованих навчальних закладів до 01 листопада 2014 року, крім випадків, коли обов'язковість таких заходів передбачена законодавством України;

3.2. оптимізувати кількість колективних заходів (наради, засідання тощо) за участі педагогічних працівників, проводити їх у час, вільний від навчальних занять та виключно у випадках, коли питання потребують колективного розгляду;

3.3. забезпечувати права педагогічних працівників на вільний вибір форм, методів, засобів навчання, визначати результативність їх педагогічної діяльності винятково за рівнем якості знань учнів та докладеними до цього зусиллями педагогічних працівників.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Заступник Міністра П. Б. Полянський

За матеріалами: Osvita.ua

Дата публікації: 27.05.2014

Про неухильне дотримання принципів гарантування свободи педагогічної діяльності вчителя

Лист МОН № 1/9-630 від 05.12.14 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-630 від 05 грудня 2014 року

Органам управління освітою

Керівникам інститутів післядипломної

педагогічної освіти

Керівникам методичних кабінетів (центрів)

Керівникам навчальних закладів

Педагогічним працівникам

Про неухильне дотримання принципів гарантування свободи педагогічної діяльності вчителя

Одним з пріоритетів освітньої політики є дебіюрократизація діяльності педагогічних працівників, упровадження органами управління освітою сучасних принципів державно-громадської моделі управління. В умовах, коли Міністерство освіти і науки суттєво скоротило переліки звітності, що подаються з регіонів, обмежило кількість загальнонаціональних заходів, й продовжує лінію на дебіюрократизацію, продовжують надходити звернення від вчителів загальноосвітніх навчальних закладів щодо неправомірних вимог з боку керівників навчальних закладів, органів управління освітою, методичних кабінетів (центрів) та інших організацій щодо ведення документації вчителем та примусу до виконання невластивих вчителю функцій.

Обов'язки вчителя регламентуються багатьма актами - законами, статутом закладу, правилами внутрішнього трудового розпорядку, посадовими обов'язками тощо. Додаткові обов'язки покладають на педагога класне керівництво, предметна та позакласна діяльність, участь у громадській роботі.

При цьому на перешкоді творчій діяльності педагогічного працівника, його зосередженості на виконанні головного функціонального обов'язку і покликання - надання якісних освітніх послуг стоїть переобтяження його введенням усілякої, у багатьох випадках не передбаченої жодним нормативно-правовим актом, письмової звітності, планування та іншої документації. Відтак це поглинає значну кількість сил і часу вчителя, перетворюючи його роботу на механічну рутинну проектно-звітну діяльність, що надмірно контролюється й перевіряється керівниками різних рівнів та інстанцій.

Особливо обтяжливих форм така паперотворчість та позаплановий неправомірний контроль набувають наприкінці семестру та навчального року.

На підставі викладеного вище, у розвиток положень наказу Міністерства освіти і науки України від 27.05.2014 [№ 648](#) "Щодо припинення практики створення та вимагання від дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів документації та

звітності, не передбаченої законодавством України", листа Міністерства освіти і науки України від 11.11.2014 [№ 1/9-586](#) "Щодо здійснення вчителем науково-дослідницької діяльності та пошукової роботи" наполягаємо на неухильному дотриманні принципів педагогічної свободи вчителя.

1. Календарне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних у межах навчального закладу, міста, району чи області стандартів таких документів є неприпустимим. Строки їхнього зберігання вчителем також законодавчо не встановлені, а відтак вчитель самостійно приймає про це рішення.

2. Створення, наповнення та зберігання різноманітних порт-фоліо, папок, альбомів тощо з напрацюваннями вчителя на паперових носіях, в тому числі при підготовці його до чергової чи позачергової атестації, участі в конкурсах тощо не належить до передбачених законодавством видів роботи й не може вимагатися від вчителя керівниками навчального закладу, представниками методичних служб чи органів управління освітою.

3. Законодавчі та підзаконні акти у сфері освіти надають вчителю право, а побудова навчальних програм з предметів передбачає можливість перенесення вчителем уроків, збільшення кількості годин на вивчення окремих тем. Відтак, контроль щодо так званого "відхилення" вчителя від календарного планування чи від матеріалів підручника є неправомірним і неприпустимим.

4. Вибір форм та методів викладання є винятково прерогативою вчителя й не можуть регламентуватися ні адміністрацією навчального закладу, ні органами управління освітою. Вимоги окремих керівників щодо зведення діяльності педагога до застосування ним лише традиційної класно-урочної форми проведення занять чи застосування тих чи інших методик є неправомірними й вчитель не зобов'язаний їх виконувати.

Дотримання цих та інших приписів та принципів сприятиме професійній самореалізації педагогів і, як наслідок, - підвищенню якості освіти.

Заступник Міністра Павло Полянський

За матеріалами: [Освіта.ua](#)

Дата публікації: 05.12.2014

Щодо здійснення вчителем науково-дослідницької діяльності та пошукової роботи

Лист МОН № 1/9-586 від 11.11.14 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-586 від 11 листопада 2014 року

Департаменти (управління) освіти і науки обласних,
Київської міської державних адміністрацій,
Інститути післядипломної педагогічної освіти,
педагогічні колективи загальноосвітніх навчальних закладів

Щодо здійснення вчителем науково-дослідницької діяльності та пошукової роботи

До Міністерства освіти і науки України надходять звернення педагогічних працівників з приводу надання роз'яснень щодо вимог до здійснення вчителем науково-дослідницької діяльності та пошукової роботи.

Перелік завдань, обов'язків і кваліфікаційних вимог, що висуваються до учителя загальноосвітнього навчального закладу кваліфікаційними характеристиками професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів (затверджені наказом МОН України від 01.06.2013 [№ 665](#)), не містить завдань щодо здійснення вчителем науково-дослідницької та пошукової діяльності. Залучення педагогічних працівників до участі у видах робіт, не передбачених робочим навчальним планом, навчальними програмами та іншими документами, що регламентують діяльність навчального закладу, здійснюється лише за їх згодою (пункт 83 Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року [№ 778](#)).

Обов'язкове визначення для педагогічних працівників тематичних завдань пошукової роботи, встановлення вимог під час проходження атестації, щодо подання ними узагальнюючих матеріалів роботи над певною методичною проблемою не відповідає вимогам, визначеним нормативно-правовими актами у галузі освіти, і є неприпустимим з боку методичних служб усіх рівнів чи органів управління освітою.

Формалізм, котрий супроводжує імітацію такої роботи, відволікає вчителів від виконання ними своїх безпосередніх функцій – надавати дітям якісну освіту.

На підставі викладеного вище доручаємо припинити практику покладання на вчителів функцій формального здійснення такої науково-дослідницької та пошукової роботи.

Учитель у своїй повсякденній діяльності в процесі підготовки до навчальних занять, проведення уроків та позакласних заходів фактично й здійснює і науково-дослідницьку, і пошукову роботу з широкого спектру науково-методичних завдань.

Принагідно звертаємо увагу на вимоги наказу МОН України від 27.05.2014 [№ 648](#) "Щодо припинення практики створення та вимагання від дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів документації та звітності, не передбаченої законодавством України".

Доручаємо керуватися цим листом, а також довести його зміст до відома працівників методичних служб, керівників навчальних закладів, педагогічних працівників.

Заступник Міністра Павло Полянський

За матеріалами: [Освіта.ua](http://osvita.ua)

Дата публікації: 11.11.2014